

фахівців, здатних ефективно працювати в умовах цифрової економіки. Заклади вищої освіти повинні активно переглядати програми, враховуючи потреби роботодавців, щоб забезпечити конкурентоспроможність випускників.

Таким чином, впровадження цифрових компетенцій і адаптація навчальних програм до потреб ринку праці є ключовими чинниками, які дозволять підготувати економістів нового покоління, готових до викликів сучасного ринку.

УДК - 811.161.2'37:656:001.4

МОДИФІКАЦІЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВИМУШЕНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

*Нікуліна Н.В., канд. філол. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Воєнні дії на теренах України стали вагомою підставою до зміни освітньо-виховного процесу передусім на прифронтових територіях, до яких, на жаль, віднесено й загально визнану студентську столицю нашої держави — місто Харків.

Дистанційний формат навчання вимусив викладачів змінити традиційні заняття в аудиторіях, де всі студенти могли бути охоплені увагою й живим спілкуванням із викладачем, на онлайніві заняття з неможливістю проконтролювати кожного студента під час навіть практичного заняття. Центровим постало питання про зворотну (від студентів) комунікацію, про важливість зацікавити навчальним предметом

за тих умов, у які нас відкинула війна.

Методика викладання у дистанційному форматі спонукає добросовісного викладача максимум зусиль зосередити на тому, щоб самим спробувати змінитися, опанувати нові знання для покращення викладання, урізноманітнити способи подання матеріалу й методику опитування, щоб студенти змогли продемонструвати, що вони справді засвоїли матеріал.

Сучасна молодь є доволі технічно розкутою, вміє працювати з комп'ютерними технологіями й тут можна викладачеві отримати позитивні результати для оцінювання здобутих студентами на занятті знань. Тому, скажімо, на заняттях з «Української мови (за професійним спрямуванням)» все більше домашніх завдань і практикумів у вигляді вже навіть не презентацій, а у формі відеовикладення студентами певної теми, наприклад під час проведення галузевої пресконференції, коли студенти за своїм фахом готують тему й репрезентують її на занятті. До речі, на такому занятті викладач завжди може зрозуміти, наскільки навчальна група є дружнім колективом, адже проведення пресконференції за структурою й учасниками потребує консолідованої роботи й підготовки. Тобто, до навчальної роботи можна додати й виховний ефект від заняття, бо якщо студенти не спромоглися якісно підготувати пресконференцію, то викладач обов'язково дасть зрозуміти, що причина в цьому одна — брак спілкування між студентами. У таких випадках раціональним буде допомогти студентам зрозуміти важливість колективної роботи, що така спільна підготовка й діяльність додасть їм нових умінь і навичок.

Модифікація навчальних занять відбувається й іншими способами, зокрема через записування відеопояснення викладачем. До речі, тут є і для викладача позитивний ефект, бо працюючи зі записом відео ми стаємо значно вимогливими до себе, переглядаємо його, знаходимо хиби і переписуємо. Безумовно, вкладаємо в це більше часу і зусиль, але робимо

наше викладання якіснішим. Для студентів теж маємо позитивний ефект, бо під час планового вимикання електромережі не всі студенти можуть долучитися онлайн, але у них є шанс прослухати тему зі слів викладача у відеозаписі. Запис відеопояснення викладаємо на сторінці навчального предмета й усі студенти попереджені про таку додаткову опцію.

Якщо розглядається тема усної фахової комунікації, то можемо дати завдання студентам підготувати своє відео за прослуханим матеріалом, визначитися зі запитання у відео, на які вже викладач відповідатиме. По правді вартує зазначити, що дистанційні заняття уможливили постійне використання мультимедійного складника й відеоконтенту, що робить заняття не такими нудними. Між іншим, усі мої студенти ствердно відповіли на запитання, що їм до вподоби, коли всі мої заняття починаються відеокліпом на патріотичну тему тривалістю від 2 до 5 хвилин, доки всі очікуємо, щоб більше студентів долучилося до заняття. Тут теж є виховний момент: студенти точно знають останні за часом національно-патріотичні пісні про російсько-українську війну від українських гуртів.

Ще одним, тепер уже обов'язковим елементом кожного дистанційного заняття з «Української мови (за професійним спрямуванням)» є тестовий контроль (приблизно 20 тестів з однією тільки спробою на 20 хвилин) до кожної теми, який мають пройти студенти на наступному занятті, щоб закріпити теоретичний матеріал. Таке тестове оцінювання не є абсолютизованим для підсумкової оцінки, хоча й виконує основне завдання — перевірити те, наскільки студенти засвоїли прочитане чи переглянуте.

Отже, навіть у складних воєнних умовах прифронтового Харкова слід не полишати освітньо-виховної функції закладів вищої освіти, а розширити форми і можливості навчальної співпраці зі студентською аудиторією, власне модифікувавши дистанційні навчальні заняття.